

II

(Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

17. detsember 2002,

ESTÜ asutamislepingu artikli 65 menetluse kohta ASi Alfa Acciai, ASi Feralpi Siderurgica, ASi Ferriere Nord, ASi IRO Industrie Riunite Odolesi, ASi Leali, ASi Acciaierie e Ferriere Leali Luigi (likvideerimisel), ASi Lucchini, ASi Siderpotenza, ASi Riva Acciaio, ASi Valsabbia Investimenti, ASi Ferriera Valsabbia ja ettevõtete ühenduse Federacciai, Itaalia Raua- ja Teraseetevõtete Föderatsiooni vastu esitatud süüdistuse asjas

(kohtuasi C.37.956 – Sarrusevardad raudbetooni jaoks)

(teatavaks tehtud numbri K(2002) 5807 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(2006/894/EÜ)

2002. aasta 17. detsembril võttis komisjon vastu otsuse ESTÜ 65. artikli normikohase menetluse kohta. Vastavalt komisjoni (EÜ) 2002. aasta 16. detsembri määruse nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieskirjade rakendamise kohta ⁽¹⁾ artikli 30 sätetele avaldab komisjon käesoleva teatisega huvitatud isikute nimed ja otsuse põhielemendid, k.a kehtestatud sanktsioonid, pidades silmas ettevõtete seaduslikku huvi ärisaladuste kaitse kohta. Otsuse täiemahulise teksti versioon on kättesaadav originaalkeeles ja komisjoni töökeeltes konkurentsi peadirektoraadi internetileheküljel järgmisel aadressil: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html.

I. KOKKUVÕTE RIKKUMISE KOHTA

Vastutuse jagamine

Rikkumise adressaat ja olemus

- (1) Otsuse adressaadid on: AS Alfa Acciai, AS Feralpi Siderurgica, AS Ferriere Nord, AS IRO Industrie Riunite Odolesi, AS Leali, AS Acciaierie e Ferriere Leali Luigi (likvideerimisel), AS Lucchini, AS Siderpotenza, AS Riva Acciaio, AS Valsabbia Investimenti, AS Ferriera Valsabbia ja ettevõtete ühendus Federacciai, Itaalia Raua- ja Teraseetevõtete Föderatsioon.
- (2) Adressaadid osalesid Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepingu (edaspidi "asutamisleping") artikli 65 lõike 1 üheses, kompleksses ja jätkuvas rikkumises, mille eesmärgiks ja tagajärjeks oli hindade kehtestamine ning millest tulenevalt lepitati kokku raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste toodangu ja müügi piirangus ja kontrollis Itaalia turul.
- (3) Mis puudutab adressaati AS Alfa Acciai, siis on tegemist ettevõttega, kes lisaks ASi Alfa Acciai käitumise eest vastutab ka ASi Acciaieria Megara (alates 1996. aastast), OÜ Alfa Acciai (enne 1996. aastat) ja ASi Acciaierie di Sicilia käitumise eest.
- (4) Mis puudutab adressaati AS Feralpi Siderurgica, siis on tegemist ettevõttega, kes lisaks praeguse ASi Feralpi Siderurgica käitumise eest vastutab ka OÜ Feralpi Siderurgica (alates 1990. aastast) ja praeguse ASi Feralpi Siderurgica käitumise eest.
- (5) Mis puudutab adressaate AS Leali ja AS Acciaierie e Ferriere Leali Luigi (likvideerimisel), siis on tegemist ettevõtetega, kes lisaks AS Leali ja AS Acciaierie e Ferriere Leali Luigi (likvideerimisel) käitumise eest vastutavad ka ASi Acciaierie e Ferriere Leali Luigi (kuni 1998. aasta novembrini), mille järglased nad olid, käitumise eest. Pärast nimetatud kuupäeva on AS Leali nimetatud käitumise eest ainuvastutav.

⁽¹⁾ ELÜ L 1, 4.01.2003, lk 1.

- (6) Mis puudutab adressaate AS Lucchini ja AS Siderpotenza, siis on tegemist ettevõtetega, kes lisaks ASi Lucchini ja ASi Siderpotenza käitumise eest vastutavad ka ASi Siderpotenza (kuni 1991. aastani) ja ASi Lucchini Siderurgica käitumise eest (kuni 1997. aasta lõpuni).
- (7) Mis puudutab adressaati AS Riva, siis on tegemist ettevõttega, kes lisaks ASi Riva käitumise eest vastutab ka ASi Fire Finanziaria, ASi Riva Prodotti Siderurgici, ASi Acciaierie e Ferriere di Galtarossa ja ASi Acciaierie del Tanaro käitumise eest.
- (8) Mis puudutab adressaate AS Valsabbia Investimenti ja AS Ferriera Valsabbia, siis on tegemist ettevõtetega, kes lisaks ASi Valsabbia Investimenti ja ASi Ferriera Valsabbia käitumise eest vastutavad ka eelmise ASi Ferriera Valsabbia (kuni 2000. aastani) ja praeguse ASi Ferriera Valsabbia (kuni 1990. aastani) käitumise eest.
- (9) Mis puudutab teisi adressaate, siis on tegemist samade ettevõtete ja sama ühendusega, samuti samade juuriidiliste isikute ja firmanimedega, kes tegutsevad raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste turul seaduserikkumisest saadik (ASi Ferriere Nord puhul alates 1993. aastast).

Seaduserikkumise kestus

- (10) Ettevõtted osalesid seaduserikkumises vähemalt järgmistel ajavahemikel:
- AS Alfa Acciai alates 1989. aasta 6. detsembrist kuni 2000. aasta 4. juulini;
- AS Feralpi Siderurgica alates 1989. aasta 6. detsembrist kuni 2000. aasta 27. juunini.
- AS Ferriere Nord alates 1993. aasta 1. aprillist kuni 2000. aasta 4. juulini;
- AS IRO Industrie Riunite Odolesi alates 1989. aasta 6. detsembrist kuni 2000. aasta 27. juunini;
- AS Leali ja AS Acciaierie e Ferriere Leali Luigi (likvideerimisel) alates 1989. aasta 6. detsembrist kuni 2000. aasta 27. juunini;
- AS Lucchini/AS Siderpotenza alates 1989. aasta 6. detsembrist kuni 2000. aasta 27. juunini;
- AS Riva alates 1989. aasta 6. detsembrist kuni 2000. aasta 27. juunini;
- AS Ferriera Valsabbia ja AS Valsabbia Investimenti alates 1989. aasta 6. detsembrist kuni 2000. aasta 27. juunini;
- Federacciai, Itaalia Raua- ja Teraseettevõtete Föderatsioon alates 1989. aasta 6. detsembrist kuni 1998. aasta 24. juulini.

Raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste turg

- (11) Raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevardaid pakutakse kokku keeratult või 5 mm ja suurema diameetriga varrastena, mida kuumvaltsitakse terasest pikka aega, nende pealispind on sile, soomuseline või sooniline ning toode on mõeldud betoonsõrestiku jaoks. Raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste klassikaline vorm on sirge (seda kuumvaltsitakse vastavates vormides). Sarrusevardad võivad olla 12 või 6, 14 ja harva 18 meetri pikkused.
- (12) Raudbetooni jaoks mõeldud kokkukeeratud sarrusevardaid pakutakse kerades/tokkides, mis kasutajal tuleb sirgeks painutada ja vajalikku pikkusesse lõigata. Tavaliselt on kokkukeeratud sarrusevarraste hind sirgete varraste hinnast pisut kõrgem, kuid tendents on hindade ühtlustumisele viimati nimetatud poole.
- (13) Mõlemat raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste liiki valmistatakse ümara läbilõikega ja erineva diameetriga vastavalt konstruktsioonivajadustele, diameetriga alates 5 mm ja lõpetades 40 mm. Kokkukeeratud sarrusevarraste diameeter jääb 16 mm piirsesse. Sellest erinev diameetri suurus toob kaasa lisamaksumuse (nn "erisuuruse" eest), mis liidetakse juurde raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste alghinnale.
- (14) Raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste peamine kasutusala on ehitussektor, kus neid kasutatakse ehitiste tugevdamiseks.
- (15) Viieteistkümne Euroopa Liidu liikmesriigi hulgas toodab Itaalia raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevardaid kõige suuremal hulgal. Ettevõtete käive, kellele käesolev otsus on adresseeritud, oli aastatel 2000–2001 umbes 900 miljonit eurot, esindades seaduserikkumise lõpp-perioodil Itaalia turust umbes 80 %.

Kartelli tegevus

- (16) Federacciai ja tema koostööpartneritest ettevõtted otsustasid ja kehtestasid Itaalias ühesugused hinnad, ja seda vähemalt 1989. aasta lõpust saadik, raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste "erisuuruse" suhtes. Alates 1992. aasta aprillist arendasid ettevõtted Federacciai toetusel oma otsuseid ja tegevust veelgi, kehtestades Itaalias raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste baashinna. Alates nimetatud kuupäevast kuni 1995. aasta septembrini laienes kokkulepe ka tasumistähtaegade kehtestamisele.
- (17) Alates vähemalt 1994. aasta lõpust teostas Federacciai korraldustegevust veelgi süstemaatilisemalt, seda nii raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste hindade kui ka koguste, toodete ja müügi suhtes.
- (18) Alates 1995. aastast hakkasid kokkuleppes osalejad kooskõlastama tootmise ja müügi vähendamist ja kontrollimist, et vähendada turule toodavate raudbetooni jaoks mõeldud sarrusevarraste kogust. Mõned tootmisettevõtted rakendasid ellu mitmepoolse vastastikuse veelgi täpsema ja süstemaatilisema kontrollsüsteemi iga üksiku ettevõtte tootmis- ja müügikoguse üle.
- (19) Komisjonil ei ole piisavat informatsiooni selleks, et näidata konkurentsireeglite rikkumist sellele järgneval perioodil, s. t pärast 2000. aasta 4. juulit. Tuleb täpsustada, et mitte kõik

ettevõtted ei osalenud kõikides eespool kirjeldatud tegevustes ja mõni osales neis lühema ajavahemiku vältel.

II. RAHATRAHV

baasmäär

- (20) Rikkumist iseloomustab intensiivsus, kompleksus ja jätkuvus, mille eesmärgiks oli hindade kohandamine ja toodangu ja müügi piiramine ja kontrollimine, mis oma olemuselt on ESTÜ asutamislepingu artikli 65 lõike 1 väga tõsine rikkumine. Kartell laienes kogu Itaalia Vabariigi territooriumile. On tuvastatud, et kartellikokkulepped rakendusid praktikasse ja avaldasid turule omapoolset mõju, samas ei saavutatud soovitud tulemusi täies mahus. Nii on komisjon seisukohal, et adressaadid on toime pannud väga tõsise rikkumise. Asjaolu, et kokkulepete mõju piirdus vaid Itaalia turuga, ei vähenda rikkumise tõsidust väga tõsisest tõsiseni põhjusel, et arvestada tuleb ka Itaalia toodangu osatähtsust.
- (21) Vaadates erapooletult rikkumise väga tõsist iseloomu trahvisumma baasmäära kindlaksmääramisel, arvestas komisjon siiski ka käesoleva kohtuasja erijooni, nimelt siseriiklikku turgu, mis rikkumise toimumise ajal oli ESTÜ asutamislepingu subjektiks, ja kus ettevõtted, kellele otsus on adresseeritud, moodustasid esimese seaduserikkumise perioodi vältel kõne all olevast turust väikese osa.
- (22) Vastavalt ESTÜ asutamislepingu artikli 65 lõikele 5 ei saa ettevõtete ühendusele määrata rahatrahvi ega kehtestada maksuvõlgnevusi. Siiski ei ütle artikli 65 lõike 1 tekst midagi selle kohta, et keeldu ei võiks rakendada ühenduse suhtes, kes võtab vastu konkurentsi normaalset käiku keelava, piirava või moonutava otsuse. Sellest tulenevalt, määramata ka konkurentsivastase käitumise eest rahatrahvi, on käesolev otsus adresseeritud Federacciaile.

Erikohtlemine

- (23) Väga tõsiste rikkumiste kategoorias lubab kehtestatavate rahatrahvide skaala kohelda ettevõtteid erinevalt, selle eesmärgiks on suuta hinnata rikkujate tegelikku majanduslikku panust konkurentsi kahjustamisse, samuti aitab see määrata rahatrahvi selliselt, et see kindlustaks piisavalt hoiatava mõju.
- (24) Komisjon on seisukohal, et nende ettevõtete turuosad, kellele käesolev otsus on adresseeritud, ei peegelda rikkumise viimasel täisaastal (aastal 1999) nende tegelikku kohalolu turul. Tõepoolest on aastatel 1990–1999 nende ettevõtete turuosad kolmekordistunud. Seega, tuginedes aastate 1990–1999 keskmisele turuosale, saab vastavalt

ettevõtete kohaolekule turul välja tuua kolm ettevõtete rühma (kasvavas järjekorras). Esimese neist moodustavad Feralpi ja Valsabbia. Teise Lucchini/Siderpotenza, Alfa, Riva ja Leali (kelle keskmine turuosad vastab umbes 70 % esimese rühma ettevõtete turuosast). Viimases, kolmandas rühmas on Iro ja Ferriere Nord (kelle keskmine turuosad vastab umbes 35 % esimese rühma ettevõtete turuosast).

- (25) Mis puudutab ASi Riva ja ASi Lucchini/Siderpotenza, siis tuleb suurendada rahatrahvi baasmäära, mis arvutatakse vastavalt ettevõtete tähtsusele turul, arvestades nende firmade suurust ja üldvahendeid. Tõepoolest, nende ettevõtete ESTÜ toodete käive on palju suurem (ASi Riva käive oli 2001. aastal umbes 3,5 miljardit eurot ja ASi Lucchini käive umbes 1,2 miljardit eurot) teistest käesolevasse tegevusse segatud ettevõtete käibest. Lisaks tuleb meeles pidada, nii nagu nähtub toimikutest, et mitmel juhul oli rikkumistesse otseselt segatud ettevõtete juhtkond. Niisiis, eesmärgiga saavutada piisavalt hoiatav mõju, tuleb suurendada Lucchini/Siderpotenza rahatrahvi baasmäära 225 % võrra, võrdeliselt tema ESTÜ toodete käibega, mis on teiste ettevõtete kõige suuremast käibest kolm korda suurem, ja AS Riva puhul 375 % võrra, kuna viimase ESTÜ toodete kogukäive on ASi Lucchini/Siderpotenza käibest umbes kolm korda suurem. Sellised arvutused näitavad tähelepanuväärset erinevust nende kahe ettevõtte ja teiste käesoleva otsuse adressaatide suuruse ja üldvahendite vahel.

Kestus

- (26) Niisiis kestis rikkumine rohkem kui kümme aastat ja kuus kuud kõikide ettevõtete puhul, välja arvatud AS Ferriere Nord, kelle rikkumise pikkuseks on pisut rohkem kui seitse aastat. Seetõttu suurendatakse trahvisumma baasmäära kõikide ettevõtete puhul 105 %, välja arvatud Ferriere Nord, kelle puhul seda suurendatakse 70 % võrra.

raskendavad asjaolud

- (27) Käesoleva kohtuasja puhul töi komisjon välja vaid ühe raskendava asjaolu Ferriere Nordi tegevuses, nimelt on ettevõtte näol tegemist komisjoni 1989. aasta 2. augusti otsuse adressaadiga, kus ettevõtte oli elekterkeevitusvõrgu sektoris osaline hindade kehtestamises ja müügi piiramises⁽²⁾.
- (28) Seega on komisjon seisukohal, et ASi Ferriere Nord puhul tuleb tõsta rahatrahvi baasmäära 50 % võrra.

kergendavad asjaolud

- (29) Komisjon ei esita ühtegi kergendavat asjaolu.

⁽²⁾ EÜT L 260, 6/9/1989, lk 1

1996. aasta sooduskohtlemist käsitleva teatise rakendamine

- (30) Ükski ettevõtte, kellele käesolev otsus on adresseeritud, ei saa esitada palvet karistusest vabastamise, trahvi kogusumma märkimisväärse või suure vähendamise kohta vastavalt 1996. aasta karistuse pehmendamist käsitleva teatise⁽³⁾ punktidele B ja C põhjusel, et ükski neist ei vasta selles ettenähtud tingimustele. Tõesti, ettevõtted ei tühistanud kokkulepet ei enne ega pärast komisjoni uurimise algust, samuti ei esitanud nad ühtegi kaaluvat või täiendavat materjali kokkuleppe olemasolu tõendamiseks.
- (31) Mis puutub 1996. aasta teatise punkti D, siis tunnistab komisjon, et Ferriere Nord on talle esitanud kasulikke juhiseid, mis lubasid komisjonil kokkuleppe käiku paremini mõista. Komisjon on seisukohal, et nimetatud asjaolu rahuldab teatise punkti D esimest lõiget, mille kohaselt on trahvisumma vähendamine võimalik juhul, kui enne süüdistusteatise lähetamist esitab ettevõtte komisjonile teavet, dokumentatsiooni ja muud lisamaterjali, mis tõestavad seaduserikkumist.
- (32) Komisjon on seisukohal, et ASi Ferriere Nord trahvisumma vähendamine 20 % võrra on igati põhjendatud.

otsus

1. Kohandamisele tulevad rahatrahvid:

- AS Feralpi Siderurgica	10,25 miljonit eurot
- AS Valsabbia Investimenti ja AS Ferriera Valsabbia, ühiselt,	10,25 miljonit eurot
- AS Lucchini ja AS Siderpopenza, ühiselt	16,14 miljonit eurot
- AS Alfa Acciai	7,175 miljonit eurot
- AS Riva Acciaio	26,9 miljonit eurot
- AS Leali ja AS Acciaierie e Ferriere Leali Luigi (likvideerimisel), ühiselt	6,093 miljonit eurot
- AS Leali ⁽⁴⁾	1,082 miljonit eurot
- AS IRO Industrie Riunite Odollesi	3,58 miljonit eurot
- AS Ferriere Nord	3,57 miljonit eurot

2. Federacciai ja nimekirjas esitatud ettevõtted lõpetavad, kuid nad seda juba teinud ei ole, viivitamata seaduserikkumise. Nimetatud ettevõtted hoiduvad analoogsete, äratõestatult ebaseadusliku tegevuse või käitumise kordamisest ja niisuguste võtmisest, millel on samasugused eesmärgid ja tagajärjed.

⁽⁴⁾ ASi Acciaierie e Ferriere Leali Luigi tegevus ja ASi Leali tegevus kuuluvad eristamisele esimese likvideerimise kuupäevani ja alates teise loomise kuupäevast: esimesena nimetatud käitumise eest kannavad vastutust AS Acciaierie e Ferriere Leali Luigi (likvideerimisel) ja AS Leali ühiselt, teiste eest kannab vastutust ainult AS Leali. Rahatrahvi üldsumma on niisiis jagatud – proportsionaalselt ajale – kahe perioodi vahel, üks neist jääb rikkumise alguse ja 1998. aasta 25. novembri vahele, teine algab nimetatud kuupäevaga ja lõpeb rikkumise lõppemisel. Esimese perioodi rahatrahvi üldsumma kannavad AS Leali ja AS Acciaierie e Ferriere Leali Luigi (likvideerimisel) ühiselt, teise perioodi trahvisumma kannab AS Leali üksinda.

⁽³⁾ EÜT C 45, 19.2.2002, lk 3.